

“...การศึกษาสถานภาพการวิจัยในรอบ 10 ปี
จะทำให้เห็นภาพอดีตของการวิจัยและเป็น
ฐานข้อมูล ...เป็นแนวทางในการปรับปรุง
ส่งเสริมการวิจัยให้มีคุณภาพต่อไป...”

งานวิจัยเรื่อง สถานภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ ในรอบ 10 ปี (2530-2539) โสภณ หาสิตะพันธ์*

บทนำ (Introduction)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ นั้นคือ วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลาเดิม รัฐประกาศ
เปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2511 ตามนโยบายของรัฐที่มุ่งจะขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาออกสู่ส่วน
ภูมิภาคตลอดเวลาที่ล่วงมา ภารกิจงานวิจัยของมหาวิทยาลัยไม่ได้จัดไว้เป็นระบบ การศึกษาสถานภาพการวิจัย
ในรอบ 10 ปี (2530-2539) จะทำให้เห็นภาพอดีตของการวิจัยและเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยของ
มหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมการวิจัยให้มีคุณภาพเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการ
พัฒนาต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methods)

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ตามลำดับ เฉพาะโครงการวิจัยที่รายงานวิจัยต่อมหาวิทยาลัย
ที่งานวิจัย สำนักงานฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ ซึ่งจัดรวบรวมไว้ในระบบคอมพิวเตอร์
ฐานข้อมูลโปรแกรม DBASE III PLUS เป็นปัจจุบันถึงวันที่ 19 เมษายน 2539

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่จัดเก็บรวบรวมไว้มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

* นักวิชาการศึกษานำานการ 8 งานวิจัย กองธุรการวิทยาเขตสงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Results)

1. ในช่วง 10 ปี คือ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2530 ถึง 2539 จำนวนโครงการวิจัยทั้งสิ้น 155 โครงการ ปีงบประมาณ 2534 เป็นปีที่มีการดำเนินการวิจัยมากที่สุด และปีงบประมาณ 2531 เป็นปีที่มีการดำเนินการวิจัยน้อยที่สุด
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัย ได้มาจากแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดินมากที่สุด และจากแหล่งเงินงบประมาณเงินรายได้ก็น้อยที่สุด
3. ปีงบประมาณ 2534 เป็นปีที่มีเงินค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 1,286,445 บาท ซึ่งใช้จ่ายเงินมากที่สุดในการดำเนินการวิจัย ส่วนปีงบประมาณ 2532 ใช้จ่ายเงินน้อยที่สุดคือ 124,844 บาท และเมื่อรวมเงินค่าใช้จ่ายทุกปีงบประมาณรวมทั้งสิ้น 6,149,289 บาท
4. หัวหน้าโครงการวิจัยที่เป็นเพศชายมีมากกว่าหัวหน้าโครงการที่เป็นเพศหญิง โดยมีมากกว่าถึง 2 เท่าครึ่ง แต่เมื่อเปรียบเทียบจำนวนจริงของนักวิจัยโดยไม่คำนึงตามงานวิจัยแต่ละเรื่องจะมีเพศชายมากกว่าเพศหญิงเพียง 2 เท่า
5. หัวหน้าโครงการที่มีตำแหน่งราชการในตำแหน่งอาจารย์ทำการวิจัยมากที่สุด และตำแหน่งศาสตราจารย์ไม่มีผลงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนจริงของนักวิจัยโดยไม่คำนึงตามงานวิจัยแต่ละเรื่อง
6. หัวหน้าโครงการวิจัยที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโททำการวิจัยมากที่สุด และบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีไม่ได้ทำการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนจริงของนักวิจัยโดยไม่คำนึงตามงานวิจัยแต่ละเรื่อง
7. บุคลากรสังกัดคณะสังคมศาสตร์ในปีงบประมาณ 2534 ดำเนินการวิจัยมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับฐานประชากรของหน่วยงานนั้น โดยมีหัวหน้าโครงการวิจัยคิดเป็นร้อยละ 28.57 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของคณะสังคมศาสตร์ในปีงบประมาณนั้น ส่วนบุคลากรในสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์มีการดำเนินการวิจัยในทุกปีงบประมาณ อีกด้านหนึ่งในทางกลับกันบุคลากรสังกัดสำนักหอสมุดกลางมีการดำเนินการวิจัยเพียงเรื่องเดียวในปีงบประมาณ 2538 ซึ่งถือว่าน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยในรอบ 10 ปี แต่เมื่อรวมงานวิจัยทั้ง 10 ปีงบประมาณ ปรากฏว่า หัวหน้าโครงการวิจัยสังกัดคณะวิทยาศาสตร์ทำการวิจัยมากที่สุด และหัวหน้าโครงการวิจัยสังกัดสำนักหอสมุดกลางทำการวิจัยน้อยที่สุด
8. จำนวนจริงของนักวิจัยที่ไม่นับจำนวนนักวิจัยตามโครงการวิจัยแต่ละโครงการแล้วจะปรากฏว่ามหาวิทยาลัยมีนักวิจัยทั้งสิ้น 88 คน เมื่อเปรียบเทียบกับฐานประชากรทั้งหมดของมหาวิทยาลัยในปีงบประมาณ 2539 แล้วจะปรากฏว่า มีนักวิจัยจำนวนร้อยละ 34.11 จากประชากรทั้งหมด 258 คน โดยคณะวิทยาศาสตร์มีนักวิจัยมากที่สุด และสำนักหอสมุดกลางมีนักวิจัยน้อยที่สุด
9. โครงการวิจัยประเภทวิจัยพื้นฐานมีมากกว่าประเภทวิจัยประยุกต์ถึงกว่า 3 เท่า
10. โครงการวิจัยในสาขาวิชาการด้านปรัชญามากที่สุด ส่วนทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และนิติศาสตร์ไม่มีโครงการวิจัย
11. โครงการวิจัยประเภทระบุประชากรเป้าหมาย มีมากกว่าโครงการวิจัยประเภทเรื่องทั่วไป ซึ่งโครงการวิจัยพื้นที่จังหวัดในภาคใต้มีมากที่สุด

12. ลักษณะการวิจัยตามจำนวนนักวิจัย ปรากฏว่า มีงานวิจัยที่มีนักวิจัยเป็นกลุ่มน้อยกว่า 6 เท่า
ครึ่งของงานวิจัยที่จัดทำคนเดียว

13. โครงการวิจัยที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้วมีจำนวน 62 โครงการ
คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของงานวิจัยทั้งหมด 155 โครงการ

14. การวิจัยในอนาคตจะมีทิศทางที่ชัดเจนขึ้นตามนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย

อภิปรายผลและสรุป (Discussion and Conclusion)

1. จากจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมด 155 โครงการ ในรอบ 10 ปี จะเห็นได้ว่า มีจำนวนโครงการ
วิจัยเพิ่มขึ้นโดยลำดับ กล่าวคือในปีงบประมาณ 2530 มีโครงการวิจัยเพียง 8 โครงการ ส่วนในปีที่ 10 คือ
ปีงบประมาณ 2539 มีโครงการวิจัยถึง 21 โครงการ ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มที่น่าพอใจเมื่อคำนึงถึงด้านปริมาณ ทั้งนี้
ในปีงบประมาณ 2534 มีจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุดจำนวน 23 โครงการ และปีงบประมาณ 2531 มีจำนวน
โครงการวิจัยน้อยที่สุด จำนวน 7 โครงการ เพราะในปีงบประมาณ 2534 มีโครงการวิจัยที่ได้รับเงินจากแหล่งอื่น
ภายในประเทศและแหล่งอื่นต่างประเทศมากกว่าทุกปี และในทางกลับกันในปีงบประมาณ 2531 ได้รับเงินจาก
แหล่งอื่นภายในประเทศและแหล่งอื่นต่างประเทศน้อย

2. จากแหล่งเงินงบประมาณที่สนับสนุนการวิจัย พบว่าจากแหล่งงบประมาณแผ่นดินมีมากที่สุด
แต่มีจำนวนแตกต่างกับจากแหล่งงบประมาณเงินรายได้เพียง 3 โครงการเท่านั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ ได้สนับสนุนการวิจัยได้ดีพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนับสนุนนักวิจัย
มือใหม่เพื่อเปิดโอกาสในการวิจัยที่เป็นโครงการใหญ่ในอนาคต ส่วนการสนับสนุนจากแหล่งเงินต่างประเทศนั้น
ยังมีน้อยอยู่ คือ เพียงร้อยละ 3.87 เท่านั้น มหาวิทยาลัยควรดำเนินการหาแหล่งเงินเหล่านี้ต่อไป

3. จากจำนวนเงินงบประมาณที่ใช้ในการวิจัย พบว่า จำนวนเงินจากงบประมาณแผ่นดิน
จากงบประมาณเงินรายได้ จากงบอุดหนุนจากแหล่งเงินภายในประเทศ จากงบอุดหนุนจากแหล่งเงิน
ต่างประเทศมีมากน้อยตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ถึงแหล่งเงินสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ซึ่งเป็นการ
สนับสนุนโดยตรงของมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในช่วง 10 ปี มหาวิทยาลัยได้จัดสรรเงินประมาณเงินรายได้
สนับสนุนการวิจัยมากขึ้นตามลำดับ คือ ในปีงบประมาณ 2530 สนับสนุน 50,000 บาท ส่วนในปีสุดท้าย 2539
สนับสนุนเป็นเงิน 150,000 บาท เพิ่มขึ้น 3 เท่า

4. เมื่อพิจารณาเพศของหัวหน้าโครงการวิจัย ปรากฏว่า หัวหน้าโครงการวิจัยเพศชายมีมากถึง
ร้อยละ 72.90 โดยมีหัวหน้าโครงการวิจัยเพศหญิงเพียงร้อยละ 27.10 และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนแต่ละเพศกับ
ฐานประชากรทั้งหมดของภาควิชาเขต 258 คน มีเพศชาย 130 คน เพศหญิง 128 คน พบว่า หัวหน้าโครง
การวิจัยเพศชายจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 86.92 จากฐานประชากรเพศชาย และหัวหน้าโครงการวิจัย
เพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 32.81 ของฐานประชากรเพศหญิง แต่เมื่อเปรียบเทียบจำนวนจริง
นักวิจัยตามเพศ พบว่า จำนวนจริงนักวิจัยเพศชาย 59 คน คิดเป็นร้อยละ 45.38 ของฐานประชากรเพศชาย
และจำนวนจริงนักวิจัยเพศหญิง 29 คน คิดเป็นร้อยละ 22.66 ของฐานประชากรเพศหญิง จากข้อมูลเมื่อเทียบ
ฐานข้อมูลประชากรในเพศเดียวกันก็แสดงว่าบุคลากรเพศหญิงยังดำเนินการวิจัยน้อยกว่าเพศชายเช่นเดียวกัน

5. เมื่อพิจารณาจากจำนวนตำแหน่งทางราชการของหัวหน้าโครงการวิจัย ปรากฏว่า หัวหน้าโครงการวิจัยในตำแหน่งอาจารย์มีมากที่สุด ส่วนตำแหน่งศาสตราจารย์ไม่มีผลงานวิจัย แสดงให้เห็นว่า การทำวิจัยนั้นน่าจะมีปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคลากรทำการวิจัยมากขึ้นได้ เช่น การขอตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากนี้เนื่องจากบุคลากรที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์มีเพียงคนเดียว ประกอบกับในช่วง 10 ปี บุคลากรท่านนี้ต้องเป็นผู้บริหารจึงจำกัดด้วยเวลาหรืออาจทำวิจัยระดับชาติโดยรับงบประมาณจากแหล่งอื่น (งานวิจัยไม่มีข้อมูล)

6. วุฒิศึกษาของหัวหน้าโครงการวิจัย ปรากฏว่า หัวหน้าโครงการวิจัยวุฒิศึกษาระดับปริญญาโทมีมากที่สุด ส่วนผู้มีวุฒิศึกษาดำรงว่าปริญญาตรีไม่มีหัวหน้าโครงการวิจัย จากผลนี้แสดงว่า เป็นไปตามสัดส่วนวุฒิศึกษาของบุคลากรด้วย ซึ่งวุฒิศึกษาย่อมส่งผลต่อการทำงานวิจัยของบุคลากร

7. จากการศึกษาหน่วยงานที่สังกัดของหัวหน้าโครงการวิจัย ปรากฏว่า หัวหน้าโครงการวิจัยสังกัดคณะวิทยาศาสตร์มีมากที่สุด ส่วนสำนักหอสมุดกลางมีน้อยที่สุด ลักษณะเช่นนี้อาจมีผลมาจากภาระงานปกติของบุคลากร และปัญหาของการทำการวิจัย ซึ่งปัญหาวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์มีหลากหลายและมากกว่าสาขาอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ท้าทายให้นักวิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยมากกว่าสาขาอื่น ๆ และคณะวิทยาศาสตร์มีฐานประชากรมาก

8. จากการศึกษาจำนวนจริงของนักวิจัยที่ไม่นับจำนวนนักวิจัยตามโครงการวิจัยแต่ละโครงการแล้ว มหาวิทยาลัยมีนักวิจัยทั้งสิ้น 88 คน เมื่อเปรียบเทียบกับฐานประชากรทั้งหมดของมหาวิทยาลัยในปีงบประมาณ 2539 แล้วจะปรากฏว่า มีนักวิจัยจำนวนร้อยละ 34.11 จากประชากรทั้งหมด 258 คน โดยคณะวิทยาศาสตร์มีนักวิจัยมากที่สุด และสำนักหอสมุดกลางมีนักวิจัยน้อยที่สุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำการวิจัยมากขึ้น โดยให้ถือว่าภารกิจการวิจัยนั้นบุคลากรทุกคนพึงต้องดำเนินการ โดยกำหนดสัดส่วนให้เหมาะสมกับบุคลากรและหน่วยงาน

9. จากผลการศึกษาด้านประเภทของงานวิจัยปรากฏว่า งานวิจัยประเภทงานวิจัยพื้นฐานมีมากกว่างานวิจัยประยุกต์ถึง 3 เท่า แสดงให้เห็นว่า การวิจัยประยุกต์นั้น ผู้วิจัยต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ลึกกว่าการวิจัยพื้นฐานและมักใช้สหวิทยาการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลักเกณฑ์การให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในอดีตมุ่งเน้นงานวิจัยด้านประยุกต์กว่างานวิจัยด้านพื้นฐาน จึงทำให้มีงานวิจัยประยุกต์น้อย และจากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ในทุกปีงบประมาณตัวเลขจะสอดคล้องกัน

10. เมื่อพิจารณางานวิจัยตามสาขาวิชาการที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด ปรากฏว่างานวิจัยสาขาปรัชญามีมากที่สุด ส่วนทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาขานิติศาสตร์ไม่มีการทำวิจัย ลักษณะเช่นนี้อาจเกิดจากลักษณะงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ ที่จัดการเรียนการสอนทางสาขาศึกษาศาสตร์มากกว่าการจัดดำเนินการสาขาอื่น จึงทำให้การวิจัยสาขาปรัชญาซึ่งมีสาขาย่อยคือการศึกษาามีมากที่สุด ส่วนทางด้านสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาขานิติศาสตร์ที่ไม่มีโครงการวิจัยนั้น อาจเกิดจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ไม่มีภาระงานที่เกี่ยวข้องด้านการแพทย์และนิติศาสตร์

11. ผลจากการศึกษาลักษณะงานวิจัย ปรากฏว่า การวิจัยระบุประชากรเป้าหมาย มีมากกว่าการวิจัยเรื่องทั่วไป และเป็นการระบุประชากรพื้นที่ภาคใต้มากที่สุด อันดับรองลงมาคือพื้นที่จังหวัดสงขลา ลักษณะเช่นนี้ เพราะที่ตั้งของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่พื้นที่จังหวัดสงขลา จึงมีความสนใจปัญหาต่าง ๆ ของจังหวัดภาคใต้และจังหวัดสงขลา มากกว่าพื้นที่อื่น ๆ และอาจเกิดจากความชัดเจนในเฉพาะพื้นที่เหล่านี้มากกว่า และเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยพื้นที่ภาคใต้ด้วย

12. จากลักษณะจำนวนนักวิจัยที่จัดทำวิจัยในแต่ละโครงการนั้นปรากฏว่า งานวิจัยที่จัดทำคนเดียวมีมากกว่างานวิจัยที่จัดทำเป็นกลุ่ม (TEAM) ถึง 6 เท่า ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรหาทางส่งเสริมการวิจัยเป็นกลุ่มให้มากขึ้น (โดยใช้สหวิทยาการ)

13. จากการรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ปรากฏว่า จากจำนวนโครงการวิจัยทั้งหมด 155 โครงการ ได้รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้วเพียง 62 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 40 ของโครงการทั้งหมด มหาวิทยาลัยควรหาทางเร่งรัดให้นักวิจัยรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้เร็วที่สุด

14. เมื่อมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่ชัดเจนด้านการวิจัยแล้ว ควรเร่งรัดและส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำการวิจัยตามนโยบายนั้น โดยมีการประเมินผลเป็นระยะ

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการวิจัยให้มีปริมาณและคุณภาพที่สูงขึ้น โดยกำหนดภาระงานวิจัยให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ อย่างชัดเจนและมีการประเมินงานวิจัยอย่างเป็นระบบ
2. มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนเงินอุดหนุนการวิจัยด้วยงบประมาณเงินรายได้ให้มากขึ้น และหาแหล่งเงินทุนอุดหนุนจากแหล่งเงินอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ
3. มหาวิทยาลัยควรจัดอบรมให้ความรู้ในการวิจัยให้บุคลากรที่ขาดความรู้ในการวิจัย
4. มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้บุคลากรมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้นเพื่อการนำความรู้มาทำวิจัย
5. มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายกำหนดทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้จัดทำวิจัยประเภทวิจัยประยุกต์ และการวิจัยเป็นกลุ่มโดยใช้สหวิทยาการ
6. มหาวิทยาลัยควรกำหนดกรอบพื้นที่ที่จะส่งเสริมการวิจัยโดยใช้สหวิทยาการ
7. มหาวิทยาลัยควรหามาตรการให้นักวิจัยทำการวิจัยให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด
8. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กว้างขวางขึ้น เช่น การจัดประชุม เผยแพร่ผลงานการวิจัย การจัดพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารที่เป็นที่ยอมรับหรือจัดทำวารสารวิจัยโดยตรง ส่งเสริมให้บุคลากรนำผลงานวิจัยไปร่วมเสนอในการประชุมที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เป็นต้น
9. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำการวิจัยร่วมกับสถาบันอื่นทั้งในและต่างประเทศ

ประกาศขอบคุณ (Acknowledgement)

ขอขอบพระคุณ ผศ.ไพโรจน์ อินทศิริสวัสดิ์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ (ขณะนั้น) รศ.ประดิษฐ์ มีสุข ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ (ขณะนั้น) ผศ.ดร.สมภพ อินทสุวรรณ รองประธานกรรมการพัฒนาวิจัย และ รศ.ประมาณ เทพสงเคราะห์ รองประธานกรรมการพัฒนาวิจัย ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบและเสนอแนะงานวิจัยสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง (References)

1. กองแผนงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, งานวิจัยสถาบัน หลักสูตรพื้นฐานการวิจัยสถาบัน 2538, 110 หน้า
2. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย 2536, 169 หน้า
3. วราคม ที่สุกะ มนุษย์กับสังคม 2524, 124 หน้า
4. ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย โอกาสก้าวหน้าในราชการของข้าราชการ สาย ข และ สาย ค 2531, 96 หน้า
5. ศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้, มหาวิทยาลัย สำนักงานฝ่ายวิชาการ การประกันคุณภาพทางวิชาการและ
ร่างนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยทักษิณ ร่างหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยทักษิณ
2539, 35 หน้า
6. ศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้, มหาวิทยาลัย คู่มือการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2539 2539, 322 หน้า
7. ศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้, มหาวิทยาลัย งานวิจัย หลักเกณฑ์และระเบียบขั้นตอนการวิจัย 2538, 48 หน้า
8. อุทัย หิรัญโต หลักสังคมวิทยา 2522, 180 หน้า